

Slovenska „ambasada“ v Ljubljani

spešni Selani. Mešani pevski zbor „Sele“ je na drugem koroškem zborovskem tekmovanju v gu/Feldkirchnu dobil oceno „zelo dobro“ in dosegel v tekmovanju mešanih zborov tretje mesto. To za zbor in zborovodjo Romana Verdela nedvomno velik uspeh, ki je odraz pestrega dolgoletnega kulturnega dela v Selah. Na tekmovanju v Trgu je letos sodelovalo 2000 pevk in pevcev.

Avstrijski državni predsednik dr. Thomas Klestil je bil 1. in 2. junija na dvodnevem obisku v Sloveniji. Ob tej priložnosti se je udeležil skupno s slovenskim državnim predsednikom Milanom Kučanom slavnostnega odprtja Hiše koroških Slovencev.

Tako sta oba predsednika želela poudariti, da z optimizmom gledata na reševanje odprtih vprašanj koroških Slovencev.

(Dalje na strani 3)

Prihodnji ponedeljek, 6. junija 1994, ob 20. uri

EU — prednost za Avstrijo?

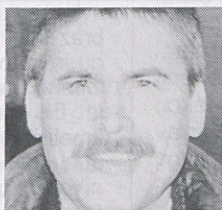
Na to vprašanje bodo skušali odgovoriti:

- deželni glavar dr. Zernatto
- dr. Michael Ausserwinkler
- dipl. inž. Reichhold

RAZPRAVO

bo vodil znani televizijski časnikar dr. Josef Broukal

- drž. poslanec Voggenhuber
- drž. posl. dr. Frischenschlager
- mag. Rudi Vouk

JANKO KULMESCH

KOMENTAR
NAŠEGA TEDNIKAOb Klestilovem obisku
v Ljubljani

Predvčerajšnjim in včeraj (1.—2. junija) je bil avstrijski zvezni predsednik dr. Thomas Klestil na državnem obisku v Sloveniji. Povabil ga je njegov slovenski kolega Milan Kučan, pogovore pa je avstrijski gost vodil tudi s predsednikom slovenske vlade Janezom Drnovškom. O rezultatih državnega obiska še ne moremo poročati, ker se je obisk začel po zaključku redakcije. Sicer pa je več ko umestno vprašanje, ali bodo ti pogovori sploh prispevali k določenim napredkom — zlasti še v zadevi koroških Slovencev.

Nisem ravno optimističen, da bomo lahko kot narodna skupnost zadovoljni. Že doslej smo na uradnih srečanjih med Avstrijo in Slovenijo slišali mnogo lepih besed, zlasti od avstrijske strani. V resnici pa mnogim

niso sledila nobena konkretna dejanja, za katera bi koroški Slovenci upravičeno trdili, da pomenijo za nas korak naprej.

Nasprotno: Besede, ki jih je Klestil spregovoril ob nedavnem obisku dunajskega Centra avstrijskih narodnosti (CAN), so korak nazaj. Trditi,

da je 7. člen Avstrijske državne pogodbe „zgodovina“, hkrati pa ne kazati nobene pripravljenosti, da bi določili pravice koroških Slovencev v posebni bilateralni pogodbi med Slovenijo in Avstrijo — vse to meče značilno luč na avstrijsko manjšinsko politiko.

Tudi v drugih vprašanjih ni zaznati niti najmanjšega

napredka. Na primer glede zamčenega manjšinskega mandata v deželnem zboru in skupnega demokratičnega zastopstva. Ali glede medijske oskrbe. Ali glede pretvornikov za sprejemanje oddaj RTV Slovenija na vsem dvojezičnem ozemlju.

K vsem tem vprašanjem Klestil doslej ni zavzel jasnega, kaj šele pozitivnega stališča. Če pa je povedal kaj lepo zvonečega, so bile njegove izjave dokaj površne. Pri tem nismo pozabili, da je kot kandidat za državnega predsednika še obljubljal, da hoče biti „aktiven“ predsednik, kritičen do strank in vlade.

Slovenija ima vse te zadeve za italijansko in madžarsko narodno skupnost vzorno urejeno. Narodni skupnosti imata zamčeni mesti v državnem zboru, zakon jima zagotavlja samoupravo, po

zakonu jima mora slovenska država financirati lastne medije (vključno radio in televizijo).

Naši matični državi se torej ne bi bilo treba bati nastopati v mednarodni javnosti samozavestno. V času, ko Evropo ogrožajo številni narodnostni konflikti in ko zato pridobiva aktivna

manjšinska politika vedno večji pomen, bi se lahko Slovenija s svojo manjšinsko politiko toliko bolj profilirala.

Njen maneverski prostor v mednarodni politiki ni tako majhen. Izkoristila bi ga lahko z ofenzivnejšo politiko — tudi v odnosih do Avstrije.

Če tega ne bo storila, škode ne bodo trpel samo koroški Slovenci.

„
Naši matični državi se ne bi bilo treba bati nastopati v mednarodni javnosti samozavestno.“

SGZ važen povezovalni člen med Koroško in Slovenijo

Povprečen obisk na občnem zboru Slovenske gospodarske zveze je pričal o tem, da koroški Slovenci niso najbolj zagnani gospodarstveniki. Peščica slovenskih gospodarstvenikov pa je izredno prizadevna in se zaveda, da je gospodarstvo osnova za življenjski standard ljudi.

Na občnem zboru SGZ je predsednik Franc Rutar ugotovil, da se je v zadnjem času kar precej storilo, pa čeprav Zvezo slovenskih gospodarstvenikov še slej ko prej bojkotira Zveza slovenskih zadrug.

Tajnik Jožej Picej je v svojem poročilu podal rezultate delovanja v preteklih mesecih. Tako je izšla kot servis gospodarske zveze slovenska davčna brošura, uspešna pa so bila tudi številna strokovna šolanja in informacijske prireditve za člane organizacije.

Ker postaja vedno bolj pomemben gospodarski trg v Sloveniji, je vodja občnega zbora mag. Filip

Warasch menil, da naj bi Slovenska gospodarska zveza postala važen povezovalni člen med Koroško in Slovenijo. To predvsem zaradi tega, ker ni jezikovnih ovir in je prav to posebnost koroških gospodarstvenikov.

Generalni konzul dipl. inž. Jož Jeraj je izrazil prepričanje, da razvoj koroškega gospodarstva bistveno odvisen od navezanosti na Slovenijo. Potrebna bi bila po drobnejši analiza, na osnovi katere bi bilo možno krepiti gospodarstvo manjšine na Koroškem. Trgovska ponudba slovenskih firm na Koroškem za slovenske državljane začasno ni zadostna.

in bi bilo zato treba premisliti možnost ureditve centra za potrošno blago. Sploh naj bi koroški Slovenci postali bolj iniciativni, kajti v marsičem je dobro sodelovanje s Slovenijo odvisno od njih samih, je menil Jeraj.

Poročilo nadzornega odbora je podal dipl. trg. Joza Habernik. Dohodki in izdatki Slovenske gospodarske zveze so v preteklem letu znašali 905.000.- šilingov, pri čemer je Zveza slovenskih zadrug podprla SGZ s 500.000.- šilingi. S to vsoto je SGZ trenutno udeležena pri Zvezi. Habernik pa je dejal, da se bo SGZ trudila, da bo dobila s strani narodnostnega sosveta in tudi od Slovenije primerne podpore za svoje delovanje.

Zadovoljivo se je na občnem zboru rešilo tudi vprašanje glavnopoklicnega tajnika. Odgovorno nalogo je prevzel študent ekonomskega študija Jožej Picej. Delegati občnega zbora so sklepali tudi o spremembi pravil.

In sicer bo Slovenska gospodarska zveza ustanovila firmo, s katero se bo lahko udeleževala pri mešanih podjetjih. Namen tega je, po potrebi pomagati slovenskim podjetnikom, da lahko obdržijo narodnost v svojem kraju.

Slovenska gospodarska zveza trenutno združuje okrog 40 članov. Za nalogo pa si je postavila, da bo v prihodnjih tednih povabila vsa dosedanja mešana podjetja, naj pristopijo k tej gospodarski organizaciji.

Na občnem zboru je bil za predsednika potrjen kom. sv. Franc Rutar. Nadalje so bili izvoljeni v upravni odbor: dr. Anton Koren (1. podpredsednik), dipl. trg. Joza Habernik (2. podpredsednik), Jožej Picej (tajnik), Janez Lomšek (namestnik tajnika), Dolfej Krivograd (blagajnik) in Benjamin Wakounig (namestnik blagajnika).

V nadzorni odbor so bili izvoljeni: Mihi Antonič, Franc Kelih in Jank Živkovič. H. St.

EU: Odločilna bo sposobnost pri pogajanjih

Slovenska gospodarska zveza je minuli ponedeljek povabila strokovnjake za evropska vprašanja, dipl. trg. Jana Stankowskega, da je predaval v Celovcu o posledicah pristopa Avstrije k Evropski uniji. V pogovoru našim tednikom je Stankowsky zavzel stališča k različnim aktualnim gospodarskopolitičnim vprašanjem.

Naš tednik: Gospod Stankowsky, kaj gospodarsko šibka regija, kakršna je južna Koroška lahko pričakuje, če bo Avstrija pristopila k Evropski uniji?

Dipl. trg. Jan Stankowsky: Prepričan sem, da bo Evropska unija v okviru svojega diferencialnega regionalnega programa upoštevala tudi južnokoroški prostor, ki je gospodarsko slabo razvit, in bo temu primerno dodelila za ta prostor tudi podpore. Vsekakor pa je to odvisno od sposobnosti politikov, ki si bodo v pogajanjih z EU iztržili boljše ali slabše pogoje za naše regije.

Ena največjih bojazni je, da bi naše kmetije začele v EU propadati.

Naše kmetijstvo se bo moralo brez dvoma prilagoditi novemu trgu in zato bodo potrebne tudi določene preusmeritve. Za prva leta je EU predvidela za avstrijsko kmetijstvo velikodušne podpore, tako da v prvih štirih do petih letih ni pričakovati, da bi kmetijstvo v tem času bilo na slabšem kot sedaj. Po petih letih pa bodo te podpore večinoma odpadle, tako da bodo kmetije primorani, da se prilagodijo novim razmeram in proiz-

vajajo to, po čemer je na evropskem trgu pač povpraševanje.

Slovenija ni le za Koroško ampak tudi za celotno Avstrijo postala pomemben gospodarski partner. Kljub temu ni prišlo do tega, da bi Avstrija sklenila Slovenijo bilateralno pogodbo Zakaj?

Vsekakor drži, da je Slovenija pomemben gospodarski partner saj je od vseh vzhodnih držav na gospodarskem področju najbolj razvita. Številke tudi kažejo, da Avstrija izvažajo samo v Slovenijo več blaga kot na primer v cel. Rusijo ali pa na Poljsko. Vzrok, da ni prišlo do podpisa bilateralne pogodbe, je verjetno v tem, da pa Avstrija ne more delati takih pogodb, če želi pristopiti k EU. P. drugi strani pa je to po moji oceni tudi politično vprašanje. Zahodni države Slovenijo pojmujejo kot državo Balkana in manj kot državo srednje Evrope. Tozadevno glavna naloga slovenskih politikov, da bodo opozorili Zahod, da je treba diferencirati med Slovenijo in ostalimi državami naslednicar SFR Jugoslavije.

Kako ocenjujete možnosti, da pristopi Slovenija k EU?

Osebnost imam vtis, da si Slovenija ne prizadeva dovolj, da bi dosegla pristop k EU. Kaj je vzrok, ne vem, pojmujem pa to tako, da je za predstavnike Slovenije pod njihovo častjo, da bi bolj veherentno potrkali na vrata EU.

Glas iz domače vasi

FRLOŽEV LUKA

So si pa za Mostar namislili nekaj čisto izrednega. Ker domači Hrvati pa Muslimani ne zaupajo drug drugemu, so postavili za novega župana Nemca Hansa Koschnika. Kdo bi si bil kdaj mislil, da bo po vsem tem, kar se je pred kakimi 50 leti zgodilo, prav Nemec župan v Mostarju!

Tudi na Koroškem se ne morejo zediniti za novega deželnega glavarja. Da bo že končno mir in red pa kaj pametnega, predlagam, naj kar mene izvolijo za novega deželnega glavarja.

Picej: Skrbeli bomo za zanimivo ponudbo podjetnikom

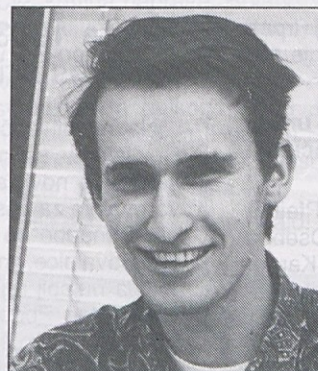
Jožej Picej je bil na občnem zboru Slovenske gospodarske zveze izvoljen za tajnika. Z njim smo se pogovarjali, kaj ima SGZ v delovnem načrtu.

Naš tednik: Na občnem zboru ste rekli, da bo SGZ začela z načrtnim delom. Kaj imate pri tem v mislih?

Jožej Picej: Kot prvo bomo skušali nagovoriti še več podjetnikov, da se včlanijo v gospodarsko zvezo. Zato bo seveda potrebno, da bo naša ponudba za podjetnike čim bolj zanimiva. Konkretno načrtujemo, da bomo jeseni tega leta izdali brošuro o slovenskem gospodarstvu na južnem Koroškem. Brošura je namenjena tako domačim firmam kot tudi firmam in privatnikom v Sloveniji. Na osnovi take informacijske dejavnosti želimo doseči, da se bodo slovenski državljani poslužili v prvi vrsti ponudbe slovenskih koroških podjetij in jih bodo s tem tudi krepili.

SGZ je tudi že v preteklih mesecih organizirala strokovna in informacijska predavanja. Kaj načrtujete tozadevno za prihodnje mesece?

Prav tako jeseni bomo povabili vse podjetnike, da z njimi skupno naredimo analizo letne

sezone. Predvsem mislim tu na turizem in gostinstvo. Skupaj s strokovnjaki bodo podjetniki ob tej priliki lahko analizirali kakovost in učinkovitost njihove ponudbe in se bodo s strokovnjaki lahko posvetovali, kaj bi lahko spremenili v svojem obratu. Poleg tega je načrtovan seminar o financiranju in pospeševanju gospodarstva, pri čemer bomo v tem letu skušali težiščno nagovoriti tudi poklicno skupino mizarjev in jim nuditi strokoven servis.

Koliko članov ima trenutno SGZ in iz katerih področij?

V SGZ je trenutno vključenih okrog 40 podjetnikov, ki prihajajo večinoma iz gostinstva, mizarstva, import-eksport firm, bank, trgovin, inštalaterskih podjetij, in so to prostopoklicni podjetniki kot npr. zdravniki ali pravniki.

Kaj nudite svojim članom poleg strokovnih seminarjev?

Vsak član ima npr. tudi možnost, da se obrne na tajništvo SGZ, ki mu na primer posreduje strokovnjake za davčno in finančno svetovanje po znižani ceni.

Ker pa želi biti SGZ važen povezovalni člen med koroškim oz. avstrijskim in slovenskim gospodarstvom, bomo svoje člane tudi temeljito informirali o možnostih sodelovanja in investiranja v Sloveniji. Prav zato bo SGZ odprla v Koroški hiši Mohorjeve v Ljubljani predstavništvo, da bo to delo posredovanja tudi učinkovito.

Hvala za pogovor.

Slovenska „ambasada“ v Ljubljani

(Nadaljevanje s 1. strani)

Pobudnik Hiše koroških Slovencev v Ljubljani je celovška Mohorjeva družba, svoja predstavništva v njej pa so oz. bodo odprle naslednje ustanove: Mohorjeva, NSKS, KKZ, Slovenska gospodarska zveza in Korotan, mednarodna družba za trgovino in udeležbe. Hiša naj bi služila kot močna in živa vez koroških Slovencev s Slovenijo in pripomogla k naši večji politični, kulturni in gospodarski prisotnosti v matični državi. Pomen tega je podkrepil tudi koroški deželni glavar dr. Christof Zernatto, ki se je osebno udeležil slavnostnega odprtja.

Svoje priznanje Hiši koroških Slovencev pa sta prav tako izrazila slovenski metropolit dr. Alojzij Šuštar in krški škof dr. Egon Kapellari, ki sta hišo blagoslovila.

Kučanov sprejem. Dan pred državnim obiskom je predsednik slovenske države Milan Kučan sprejel zastopnike koroških Slovencev pod vodstvom predsednika NSKS dr. Matevža Grilca in predsednika ZSO dr. Marjana Sturma. Pogovor naj bi služil usklajevanju stališč glede odprtih manjšinskih vprašanj, s katerimi želi slovenska stran soočiti avstrijskega zveznega predsednika na njegovem državnem obisku. Potemtakem naj bi bilo v ospredju vprašanje 7. člena ADP, TV-pretvornikov, šolstva in otroških vrtcev in priznanja štajarskih Slovencev.

Po besedah predsednika Kučana pa naj bi ravno tudi odprtje Hiše koroških Slovencev v Ljubljani vplivalo optimizem pri reševanju odprtih vprašanj naše narodne skupnosti.

Besedo ima**občinski****politik****PEPEJ KOMAR**

EL Dobrla vas

Občani ne smejo trpeti škode zaradi napak občinskega urada

Naš tednik: Lani je v občini Dobrla vas raziskoval državni tožilec glede nepravilnosti pri gradnji kanalizacije, pretekli teden pa zaradi 300 „črnih“ gradenj, za katere je občina zamudila izdati gradbena dovoljenja. Kdo je za vse to odgovoren?

Komar: Politično odgovornost seveda nosi šef občine, in to je župan Josef Pfeiffer. Že v kanalski aferi je dejal, da je on odgovoren, v prvi instanci pa je bil obsojen vodja občinskega urada Diexer. Po mojem se Pfeiffer zdaj ne bo mogel otresti odgovornosti in bo moral, če bo potrebno, pogledati tudi ustrezne posledice.

Kaj bo zdaj z vsemi posestniki hiš in poslopij, ki od občine niso dobili gradbenega dovoljenja?

Na noben način ne smejo zdaj trpeti škode občani za napake, za katere je odgovorna občinska uprava.

Je z novim vodjem občinskega urada dr. Karnerjem začel veti v občinski upravi nov veter?

Dr. Karnerja si je izbral župan Pfeiffer sam in mora zdaj z njim živeti. Osebo lahko samo ugotavljam, da je dr. Karner strokovnjak, ki je vrhu tega še zelo natančen in se drži abecede zakonov. Da je slejkoprej aktiven politik dobrolske in deželne FP, sicer ni prepovedano, gotovo pa ni idealno.

Kako zgleda z dvojezičnim vrtcem v Dobrli vasi?

Imam občutek, da nas hoče župan z vrtcem potrošiti na Št. Nikolíše popoldan, kar bi pomenilo, da dvojezičnega vrtca verjetno ne bo. Inicijativa staršev je sicer slejkoprej v pogovoru z županom, ki pa očitno misli, da lahko vodi vse ljudi za nos. Tudi to mu bo nekoč padlo še na glavo. Predlagam mu, naj si vzame za zgled kapelškega župana dr. Hallerja, ki je skušal v svoji občini dejansko upoštevati tudi potrebe slovenske narodne skupnosti, in mu to ni škodovalo - prej nasprotno: postal je celo deželni svetnik.

Silvo Kumer

Selski socialdemokrati spet glasovali proti dvojezičnim kažipotom

SP, VP in FP so v Selah omogočili enojezične kažipote na kolesarskih poteh. EL je predlagala dvojezične.

V Selah so mandatarji Enotne liste spet globoko razočarani od svojih kolegov v SPÖ, ki so na minuli občinski seji skupno z VP in FP glasovali za enojezične kažipote na kolesarskih poteh v Selah, katere je pripravilo turistično združenje Rosental (Rož). Podžupan Nanti Olip (EL) je vložil predlog za dvojezične kažipote in so Sele dvojezična občina in da bi se naj to videlo tudi v javnosti. Olip: „Zelo žalostno je dejstvo, da so se spet slovenski socialdemokrati podvrgli strankarskemu diktatu in so glasovali proti lastni vesti za nemške kažipote.“

Eden selskih socialdemokratov Franci Kropivnik (SP)

zagovarja svoje zadržanje s tem, da je v Selah itak vse dvojezično, da se v občinski sobi mandatarji pogovarjajo slovensko in da pri kolesarskih kažipotih gre samo za pet majhnih tabel. Kropivnik: „Ne smemo biti tako ekstremni, iskati moramo srednjo pot. Sele smo mala občina in se ne moremo postaviti proti večjim v okolici, ki pač želijo samo nemške.“

Razpis tretjega uradnika. V vprašanju tretjega občinskega uradnika je imela Enotna lista več uspeha, čeprav je morala tri leta k temu prigravarjati druge frakcije. Novi občinski nastavljenec bo moral obvladati nemščino in slovenščino, to

bo pogoj za nastavitev. Podžupan Nanti Olip je te so glasne odločitve zelo vesel, ker bo potem tudi možno sestaviti dvojezične zapisnike občinskih sej. Proti razpisu je bil mandatar FP.

Občinski grb. Tudi na minuli občinski seji ni padlo odločitev o občinskem grbu. Selski občinski svet je namreč že lani sklenil, naj tu domači umetniki vložijo svoje predloge, katere je dobil pregled vodja deželnega arhiva dr. Alfred Ogris, ki pa je očitno vse zavrnil in predložil pet lastnih. Selski mandatarji teh pet predlogov niso hoteli sprejeti in hočejo izbrati vključiti tudi predlog domačih umetnikov.

Silvo Kumer

Šentjakobčani so se znebili občinskega dolga

Leta 1993 je imel vsak občan še 52 šilingov občinskega dolga, letos niti enega.

Na minuli občinski seji v Št. Jakobu so med drugim sklepali o novi razdelitvi zavarovalnin za posestva občine. Ponudbe so vložile štiri zavarovalnice, med katerimi je bila najbolj ugodna Anglo Elementar. Pogodbo bo dobila pod pogojem, da črta nekatere klavzule, ki niso v interesu občine.

Soglasno so občinski možje sprejeli letni obračun in bilančno poročilo o občinskem kulturnem domu. Občina Št. Jakob je imela v preteklem letu 5,4 mio. šilingov presežka. Denar bo letos uporabila za zidavo nove šole v Področci, za nakup brizgalnice za požarno brambo Št. Jakob (2,3 mio.) in za regulacijo potoka Reka (600.000 šil.). Z lanskoletnim presežkom se je občina znebila dolga. Medtem ko je prišlo lani še 52 šilingov občinskega dolga na enega občana, so letos Šentja-

Stefan Riegelnik je novi mandatar SGS v Št. Jakobu.

kobčani brez dolga.

Prav zaradi tega so v občinski sobi županu Johannu Gresslu izrekli zahvalo in mu soglasno izrekli razrešnico.

Še letos bo občina Št. Ja-

kob popravila stanovanjske hiše za učitelje v Področci. Stroški bodo znašali 550.000 šilingov. S tem povezani župan Gressl kritiziral zadržanje deželne FP le, deželnem zboru. Gressl pa: „Ker do danes nimanjal deželne vlade, tudi občine ne dobijo pravočasno obljubljenih subvencij.“ Občinski možje so zaradi tega morali začasno samo najeti denar in za to plačevati obresti.

Nekoliko globlje v žep občani morali seči tudi šentjakobski kmetje, če si bodo hoteli naprej izposojevati kmečke stroje, ki so v poslasti občine. Povišanje bzd znašalo 10%. Proti temu sklepu je glasoval le nobil mandatar Socialno gospodarske liste Stefan Riegelnik, ki je prevzel mesto Johannu Ottowitzu. Kmetje družinski zastopniki v občinskem svetu pa so bili za povišanje.

V Železni Kapli so slavnostno odprli novo zdravilišče, ki je stalo 40 milijonov šilingov.

Zdravilišče je zdaj veliki ponos Kapelčanov

Zvezni kancler dr. Franz Vranitzky je v Železni Kapli slavnostno odprl novo zdravilišče, ki odpira občini nove gospodarske in turistične perspektive.

40 milijonov šilingov sta dežela Koroška in občina Železna Kapla investirali v obnovo in izgradnjo zdravilišča, ki je v lasti občine. Po zaprtju tovarne celuloze Obir je v okviru turističnega koncepta na-

vo še povišalo, je prepričan poslovodja zdravilišča Johann Smertnig. Dnevno zmore 50 so-delavcev oskrbeti 300 pacientov. Zdravilišče bo skušalo privabiti v Železno Kaplo več stalnih gostov, ki ostanejo v kraju več ko sedem dni. Prava kura namreč traja vsaj 14 dni do tri tedne. Velik ponos zdravilišča je prva in edina avstrijska šola za knajpanje, ki jo vodi zdravnik dr. Jelen. Vsako leto bo v šoli šolanah 30 zdraviliških maserjev. Prvi letnik je pred kratkim položil svoje izpite.

Silvo Kumer

Podjetniki, ki so z zadovoljstvom opravili svoja dela pri gradnji zdravilišča:

Dipl. inž. Helmut Ogris, arhitektura; dipl. inž. Heinrich Oberressl: statika; podjetje Hechenletiner & Cie, kurilna naprava; Roland Vallery, ključavničarska dela, dela vseh portalov in požarnih vrat, konstrukcija oken, ograja pri stopnicah in balkonih; Karl Jernej, kleparska dela; Holzbau Smertschnig, tesarska dela, Glasbau Holzer, steklarska dela.

Vsa podjetja se priporočajo!

„Železna Kapla je maksimalna...“

OTTO BARIČ

stal ta načrt, ki so ga občinski možje soglasno potrdili. 10 % investicij je krila občina sama, ostali denar so različne subvencije, za katere se je na odprtju župan dr. Dieter Haller posebej zahvalil.

Prominenca na odprtju je bila prve vrste. Prišli so kancler Vranitzky, deželni glavar Zernatto, njegova namestnika Ambrozy in Reichhold, šef SP Ausserwinkler in celo trener Austrie Salzburg Otto Barič. Vsi so se lahko prepričali o tem, kako podjetni so Kapelčani, ki so se kljub težkemu gospodarskemu položaju znašli in se tako rešili najhujših težav. Zdravilišče zaenkrat nudi 43 delovnih mest, pozneje bi jih naj bilo 60. Nova delovna mesta pa so nastala tudi v okolici. Schlosshotel je prevzela podjunska hotelska družina Samer, pa tudi v drugih penzionih se veselijo rastočega števila gostov. Leta 1993 so našli v zdravilišču 3000 pacientov, to število pa se bo goto-

Med številnimi častnimi gosti je bil tudi trener Austrie Salzburg Otto Barič, ki je rojen v Železni Kapli in kjer danes še živi njegova krstna botra. Barič se počuti kot Kapelčan in redno obiskuje svoj rojstni kraj. Na sliki ga vidite z Danielo Ausserwinkler. Slike: Jellitsch.

PLIBERK - BISTRICA -
GLOBASNICA

Kaj bo s kanalizacijo?

V občinah Pliberk, Bistrica in Globasnica še vedno ni padla odločitev o gradnji skupne kanalizacije.

Pretekli torek so se uradniki deželne vlade v Pliberku pogovorjali z mandatarji vseh treh občin, z rezultatom, da bodo občine dale izdelati študijo o možnih alternativah. Ali bodo to naredile skupno, ali pa vsaka občina posamezno, se bodo šele dogovorili.

Vsi navzoči mandatarji so si bili edini, da bi gradnje velekanalizacije ne bilo možno financirati. Velekanal za vse tri občine bi namreč stal 800 milijonov šilingov, od tega bi morale občine same pokriti 500 milijonov šilingov. Ta denar bi morale občine najeti in odplačevati iz svojih proračunov. Kaj bi to pomenilo za občine, je jasno: nobena občina si v naslednjih 20 letih ne bi mogla več privoščiti nobene večje investicije.

Da je to skoraj nemogoče, so medtem uvideli tudi že na deželni vladi. Navzoči uradniki niso več zagovarjali samo velekanela, ampak so odobraval tudi manjše čistilne naprave, kjer bi jih bilo mogoče zgraditi. Za večje kraje in industrijo pa bi po mnenju uradnikov bilo treba zgraditi kanalizacijo.

Mandatarji pliberške, bistrške in globaške občine pa so bili razočarani nad politično odgovornimi v deželni vladi. Od deželnih politikov namreč ni prišel nihče v Pliberk. Občinski možje so kritizirali, da so ravno ti deželni politiki lani v deželnem zboru sprejeli zakon, ki je za občine skoraj neizvedljiv.

nt
vaš prijatelj

Klub koroških Slovencev iz Maribora na Koroškem

Že tradicionalen je dnevni izlet oz. obisk naših krajev Kluba koroških Slovencev iz Maribora. Letos, natančneje preteklo soboto, jih je vodila pot na sončne Djekše, nato v Tinje, kjer so se ob kosilu telesno okrepčali, ter popoldne na sončne Radiše. Tam jih je med drugimi sprejel tudi predsednik NSKS dr. Grilc, ki je v svojem pozdravnem govoru namignil tudi na Slovenijo, češ da le-ta kljub notranjedržavnim težavam naj ne pozabi na koroške Slovence. S pesmijo pa je pozdravil goste otroški zbor SPD „Radiše“. Pred odhodom so gostje iz Maribora še prisluhnili koncertu Marijinih

pesmi pri Culehnerjevi kapelici v Zgornjih Rutah, kjer so nastopali MPZ SPD „Radiše“, Radiški fantje in kvartet trobent. Še pod globokim vtisom idilične radiške narave in zvenom Marijinih pesmi se je Klub koroških Slovencev iz Maribora zadovoljno vrnil domov.

Na vseh postajah pa so bili gostje iz Maribora sprejeti od predstavnikov tamkajšnjih kulturnih društev oz. osrednjih kulturnih in političnih organizacij (na Djekšah Magda Karner, v Tinjah Jože Kopeinig in Zalka Kuchling, na Radišah dr. Matevž Grilc, Nužej Tolmajer, Valentin Sima, Tomaž Ogris in Nužej Wieser).

Predsednik NSKS dr. Matevž Grilc pozdravlja tajnika Kluba koroških Slovencev iz Maribora Jožeta Nateka.

ČESTITAMO

Društvo upokojencev Podjuna čestita za osebni praznik **Mariji Mlinar** iz Škocijana, **Sonji Vrbinc** ter **Uršuli Silan** iz Srej pri Škocijanu. Društvo upokojencev Podjuna vsem iskreno čestita ter kliče še na mnoga zdrava in zadovoljna leta. Čestitkam se pridružuje uredništvo Našega tednika.

Preteklo soboto je obhajala rojstni dan **Mici Triesnik**. Iskreno čestitamo ter želimo tudi v prihodnje vse lepo in dobro, predvsem zdravja.

Prav tako preteklo soboto je slavil 72. rojstni dan **Feliks Wieser st.**, po domače Šošnov oče iz Slovenjega Plajberka. Ob tem visokem življenjskem prazniku pristrčno čestitamo ter želimo vse najboljše, zlasti zdravja in osebne sreče!

Osebni praznik bo obhajal naš po vsej južni Koroški znani **Tonč Dolinšek**. Želimo mu mnogo oseb-

nega zadovoljstva, tihe sreče ter prav posebno zdravja. Čestitki se pridružujejo vsi nameščenci in prav posebno vse nameščenke Mohorjeve, KKZ, NSKS, EL in NT.

Andreja in **Angela Čik** iz Libuč sta pred kratkim obhajali osebni praznik. Vse najboljše, veliko sreče in same sončne dni življenja!

Osebni praznik sta obhajali tudi **Margareta Knellwolf** in **Marta Hrast**. Obema iskreno čestitamo ter kličemo še na mnoga zdrava in srečna leta!

65. rojstni dan obhaja **Stefanija Arneitz** iz Spodnjih Borovelj. Vse najboljše, zlasti trdnega zdravja in Božjega blagoslova. Čestitkam Našega tednika se pridružujejo vsi domači.

Te dni bo slavil osebni praznik deželni šolski svetnik **dr. Anton**

Feinig, doma v Svečah pri Bistrici v Rožu. Zavzetemu kulturniku in občinskemu politiku veljajo naše iskrene čestitke. Želimo vse najboljše, še mnogo srečnih, zadovoljnih in zdravih let v krogu najdražjih. Čestitki se pridružujeta EL in VS Bistrica Rožu.

V Šmarjeti v Rožu je obhajal rojstni dan **Hanzi Kučnik**. Iskreno čestitamo ter želimo tudi v prihodnje vse najboljše!

Pred nedavnim je obhajal 60. rojstni dan **Foltej Srienc** iz Večne vasi pri Globasnici. Za ta življenjski jubilej pristrčno čestitamo ter želimo trdnega zdravja, osebnega zadovoljstva in Božjega blagoslova! Čestitki Našega tednika se pridružujejo šmihelski jogri, ki želijo Folteju mnogo lovske sreče.

Preteklo nedeljo je obhajala svoj 53. rojstni dan **Marija Roschman** iz Senčnega kraja pri Pliberku. Tudi njej iskreno čestitamo ter želimo vse lepo in dobro, predvsem pa trdnega zdravja!

80. rojstni dan in god je te dni slavila **Angela Mak** iz Sel na Zgoranjem Kotu. Ob visokem dvojnem življenjskem prazniku prav pristrčno čestitamo ter želimo vse lepo in dobro, predvsem pa trdnega zdravja in Božjega blagoslova. Čestitkam Našega tednika se pridružujejo vsi domači, ki kličejo Angeli še na mnoga leta.

30. rojstni dan je slavil **Matevž Smrečnik** iz Male vasi pri Globasnici. Vse najboljše, predvsem zdravja in mnogo družinske sreče!

Osebni praznik je obhajala tudi **Rozi Keuschnig** iz Št. Petra, za kar pristrčno čestitamo. Vse najboljše!

45. obletnico življenja obhaja **Mici Sitter**. Ob tem osebnem prazniku pristrčno čestitamo ter kličemo še na mnoga zdrava in zadovoljna leta!

Naslednje voščilo je namenjeno **Lizi Buch**, ki slavi 80. rojstni dan. Za ta visoki jubilejni praznik pristrčno čestitamo ter želimo vse najboljše, zlasti trdnega zdravja in osebne sreče. Čestitki se pridružujejo sorodniki iz Roža.

Pretekli petek je obhajal 25. pomlad **Peter Dlopst** z Bistrice pri Pliberku. Iskreno čestitamo!

Društvo upokojencev Pliberk čestita za osebni praznik **Petru Grdini** iz Male vasi pri Globasnici, **Gretki Čepin** iz Podgore in **Mariji Zagar** iz Večne vasi pri Globasnici. Čestitkam društva upokojencev Pliberk se pridružuje uredništvo Našega tednika.

Prav danes obhaja v Kočuhi pri Šmarjeti v Rožu rojstni dan **Rozina Wernig**, znana podjetnica campa Rož. Iskreno čestitamo, želimo vse najboljše, prav posebno mnogo uspeha, zadovoljstva in zdravja. Čestitkam se pridružuje Enotna lista.

ZDRAVSTVUJ

V četrtek, 2. junija, je obhajal **50-letnico Anton Malle**, profesor za ruščino in telovadbo na Slovenski gimnaziji v Celovcu.

Srečanje s častitljivim očakom Abrahamom je za vsakogar pomemben mejnik na tem našem zemeljskem popotovanju. Tudi tebi, Tonč, se je naklonila ta sreča. V četrtek, 2. rožnika, sta si stisnila roke, ti pa Abraham.

Ob takem dogodku človek rad pogledaš tudi nazaj, na prehojeno pot. Bil si med prvimi maturanti Slovenske gimnazije tistega – zdaj že davnega – leta 1963. Na maturitetnem potovanju po Jugoslaviji se je zares

naklonila sreča. Tisto julijsko noč, kateri je sledilo jutro, ko je potres uničil Skopje, smo prespali v Prištini na Kosovem. Hotel Makedonija, kjer bi bili morali spati, se je podrl do tal.

Na naši Slovenski gimnaziji že četrto stoletja poučujes ruščino in telovadbo, no, pa celo v latinske vode te je občasno zaneslo. Lepe uspehe si dosegel s svojimi dijaki pri ruskih olimpiadah, tudi na športnem polju si žel marsikatere lepe uspehe. O trudu in naporu, ki sta za vse to potrebna, se po navadi ne govori.

Dragi kolega Tonč, želim ti vse najboljše, vse najboljše se-

veda tudi tvoji družini.

Ostani zdrav in dobre volje! Na veliko let! Ad multos annos!

Jože Wakounig

Dr. Marija Makarovič — znanstveni vodja narodopisnega društva

Po maši ob prvi obletnici smrti dr. Pavleta Zablatnika je bil pri Miklavžu v Bilčovsu ustanovni občni zbor narodopisnega društva, ki vzdržuje in upravlja Slovenski narodopisni inštitut Urban Jarnik. Ta je doslej deloval kot organizacijska enota Krščanske kulturne zveze v Celovcu.

Dr. Zerzer, predsednik KKZ, je pozdravil vse ljubitelje narodopisja, ki so se udeležili ustanovnega zbora; med njimi so bili direktor Slovenske gimnazije dr. Reginald Vospernik, mag. Marjan Pipp, predstavnik NSKS, dr. A. Malle, vodja SZI v Celovcu, in dr. B. Kotnik; iz Slovenije so prišli prof. P. Fister z ljubljanske univerze s soprogo Majdo Fister, dr. A. Cevc, vodja Inštituta za narodopisje pri SRC SAZU, in dr. Marija Makarovič.

Na kratko je dr. Zerzer razložil namen ustanovitve društva (javnopravna oblika je bila potrebna zaradi odnosa do državnih ustanov) in smisel članstva v društvu (člani naj delujejo v društvu in zunaj njega po namenu društva in sodelujejo v organih društva. Množično članstvo ni predvideno, društvo ostane omejeno na nekaj strokovnjakov). Društvo je član KKZ in se vzdržuje predvsem iz sredstev javne podpore, darov in dediščin. Vsi, ki si prizadevajo za zbiranje in ohranjanje narodopisnega blaga, naj postanejo člani društva. Ko je od navzočih pobral 21 podpisanih pristopnic, so sledile volitve društvenih organov. Vsi predlogi pripravljalega odbora so bili soglasno sprejeti.

Upravni odbor Narodopisnega društva „Urban Jarnik“: dr. Herta Maurer-Lausegger, predsednica; dr. France Vrbinc, podpredsednik; Zalka Kelih-Olip, tajnica; Nužej Tolmaier, blagajničar; dr. Anton Feinig, Martina Piko in mag. Zalka Kuchling, odborniki.

Strokovni sosvet društva oziroma inštituta sestavljajo: dr. Herta Maurer-Lausegger, dr. Marija Makarovič, dr. Anton Feinig, mag. Engelbert Logar, dr. Peter Fister, Majda Fister, prof. Breda Turk, Martina Piko in Polona Sketelj.

Dr. Augustin Malle je pri čestitkah opozoril na dolgoletno tradicijo narodopisnega dela koroških Slovencev od konca 19. stoletja in iz časa pred prvo svetovno vojno do danes.

(Dalje na strani 13)

Št. Jakob v Rožu

Jozej Lederer odšel od nas

Žalostno so pozvaljali zvonovi šentjakobske cerkve in naznanjali, da nas je po kratki, hudi boleznini za vse nepričakovano dne 15. maja 1994 zapustil Jozi Lederer pd. Prajnc s Spodnje Reke v 75. letu starosti.

Jozej se je rodil v številni družini pri pd. Mačiču na Reki. Bilo je osem otrok, od katerih so še štirje živi. Rajni Jozej je bil pred vojno član slovenske požarne brambe v Št. Jakobu. Kot njegovi bratje je tudi Jozej moral v vojsko, iz katere se je srečno vrnil.

Rajni je bil šegave narave in bil povsod priljubljen. Bil je eden izmed redkih, ki je še poznal sosesčino in to tudi živel, kar danes ni več samo po sebi umevno. Po očetu je podedoval hišo pri pd. Prajncu na Spodnji Reki. Ker pa je bila ta hiša že stara, je na istem zemljišču začel graditi novo. Rajni je bil tudi dober tesar, čeprav se tega poklica ni izučil. Po dograditvi hiše je 18. julija 1953 pripeljal v novi dom nevosto Pavlo Isop pd. Šusterlnovo z Reke. V zakonu so

se jima rodili štirje fantje. Zakon je bil zelo harmoničen.

Rajni Jozej je bil tudi eden od redkih, ki je poznal preteklo zgodovino Reke in o tej rad pripovedoval, posebej o številnih mlinih, ki so bili svoj čas na Reki.

Rajni je izročilo svojih staršev izpolnjeval ter bil narodu in Bogu zvest do zadnjega diha.

V sredo, dne 18. maja 1994, smo ga ob številni udeležbi znancev in prijateljev spremljali na njegovi zadnji poti na pokopališče v Št. Jakobu v Rožu. Pogrebne obrede je opravil župnik Jurij Buch, cerkveni pevci pa so s svojim petjem olepšali bogoslužje.

Dragi Jozej, mirno počivaj v domači zemlji, katero si tako zelo ljubil, in vedi, da nam boš manjkal.

Ob nenadnem, bolečem slovesu od rajnega, ženi Pavli in otrokom z družinami, bratom in sestram po tej poti izrekamo naše iskreno sočustvanje.

Mi.

Slovenski koncert na Djekšah

V nedeljo, 29. maja, je PD „Lipa“ iz Velikovca vabilo na zborovski koncert MePZ „Jakob Petelin Gallus“ v farno cerkev na Djekše.

Zbor je z lepo izbranim sporedom navdušil obiskovalce, ki so skoraj docela napolnili dješko cerkev. Pevke in pevci zbora „Jakob Petelin Gallus“ bodo letos poleti gostovali v Avstraliji. V ta namen so naštudirali lep program s pesmimi slovenskih koroških skladateljev 20. stoletja. Del tega programa so tudi predstavili na Djekšah.

Navdušenje obiskovalcev nas je podkrepilo v prepričanju, da si ljudje tudi v obrobni krajih dvojezičnega ozemlja želijo takih ponudb in jih zelo hvaležno sprejemajo. Zato se v imenu Djekšarjev prav prisrčno zahvaljujem Gallusu, da je sprejel naše povabilo.

V veliko veselje in zado-

Mešani pevski zbor „Gallus“ (vodstvo: prof. Jože Ropitz) je navdušil Djekšarje.

ščenje nam je bilo, da smo obiskovalcem lahko nudili koncert s tako imenitnim zborom, saj je „Gallus“ v našem kraju skoraj edini zbor koroških Slo-

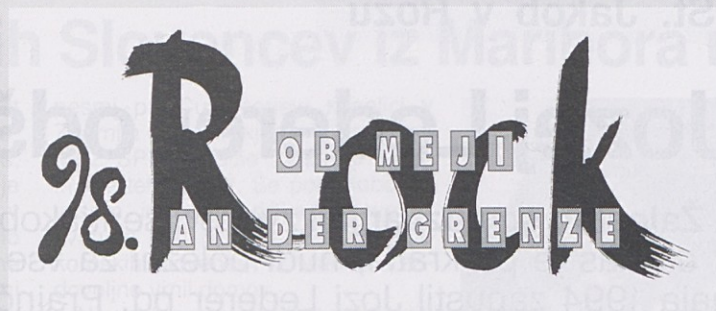
vencev, ki ga vsi poznajo. Še enkrat torej — najlepša hvala.

Magda Karner

Že od nekdaj je opravljala Koroška dijaška zveza nalogo nekakšne odskočne deske, s pomočjo katere naj bi imeli mladostniki možnost najti svojo individualno nadarjenost. Z odrom, posebej pa s političnim delovanjem, je oblikovala slovensko mladino, iz katere je zrasel marsikateri danes dobro poznani obraz današnje koroško-slovenske politične plasti.

Danes mladina na političnem področju ne kaže več toliko zanimanja — položaj tudi zdavnaj ni več toliko razburljiv kakor pred kakimi dvajseti leti — pač pa so se interesi prenesli na druge ustvarjalnosti. Po dolgem času je izšlo spet glasilo KDZ z imenom „BoB ob steno“, nastal je fotokrožek, predstavili smo dva nova filma v produkciji „film mladja“, ki sta žela in zanjeta velike uspehe.

Z lanskim prvim „99. Rockom ob meji“ smo spoznali, da smo tudi na tem področju na pravi poti. Letošnji „98 Rock ob meji“ naj bi spet nudil glasbeno nadarjenim dijakom oziroma mladim skupinam možnost, da se predstavijo širši javnosti, omogočil pa naj bi tudi sodelovanje in primerjavo, torej zdravo konkurenco z glasbeniki iz drugih kulturnih krogov oziroma držav — kon-

cert naj bi med drugim doprinesel tudi k temu, da spoznamo, da je iz še toliko različnih nazorov nastala le ena mladina, ki se skupno zabava.

prej še prireditev, imenovana „Beseda na meji“.

Koroška dijaška zveza je bila mnenja, da je treba v čisto glasbeno dogajanje vplesti tudi

Spoštovani!

Celovec ne nudi dosti vabljevih glasbenih prireditev, zato se je Koroška dijaška zveza ponovno odločila organizirati „open-air“ koncert, ki bo v **petek, 24. junija 1994**, na dvorišču Mohorjeve v Celovcu.

Posebnost letošnjega „98. Rocka ob meji“ je „Beseda na meji“!

Čemu letos še „Beseda na meji“?

Letos bo poleg že omenjenega „98. Rocka ob meji“ dan po-

nekaj, kar je bliže „kulturi“ in njenim zahtevam. Poleg tega bi bilo najkasneje pri „95. Rocku ob meji“ jasno, da je nenehno enak način potekanja takšne prireditve kajpada dolgočasen, da ne bi rekli nesmiseln.

Seveda je odbor Koroške

dijaške zveze pričel tuhtati in se spraševati, kaj neki bi si bilo treba namisliti; morali bi dobesedno vžgati, poleg tega pa bi moralo imeti precej skupnega s kulturo. Nevarnost pa je bila, da bi se preveč posvetili čisti „kulturi“, v tem primeru literaturi, ter bi s tem pozabili naš bistveni cilj in seveda temo, na katero se le-ta nanaša.

Tako je bistrim glavam Koroške dijaške zveze prišla na misel čarobna beseda „MULTIMEDIJA“.

Multimedija naj bi bila ključ do uspešne „Besede na meji“, dan pred „98. Rockom ob meji“. Tako so tehnik in umetniki posedli okrog skupne mize in si izbrali teme iz starega rocka, katere so nato obdelali s pomočjo dobrega, starega nalivnika ter še s pomočjo najmodernejših „audio-video“ naprav, ki so opravile svojo nalogo celo bolje, kot smo si rezultate predstavljali sami.

Poleg tega bo Koroška dijaška zveza na „Besedi na meji“ skušala poudariti koristnost dvojezičnosti oz. večjezičnosti na način, ki ni povezan le z rockom in njegovo zgodovino, temveč tudi s „kulturo“ samo.

Koroška dijaška zveza,
maja 1994

Slovenska beseda in sodobna obleka

Zaključna prireditev Višje šole za gospodarske poklice v Št. Petru pri Št. Jakobu

„Spominjam se, da so se ocene mojih slovenskih šolskih nalog zboljšale, odkar sem igral . . . Današnja slovenska mladina na Koroškem v naših šolah le malo oziroma, upam si reči, nič ne zve o pravilni izgovarjavi besed, o pravilnih poudarkih stavka in o drugih takih stvareh.“ S takimi besedami kritično ocenjuje neki lanski slovenski maturant svoje izkušnje s šolo in gledališčem. Režiserka Alenka Bole, ki je z njim delala štiri leta, ga še danes pohvalno omenja: „ . . . mlad mentor v mladi skupini največkrat pomeni vznemirljivost svežine pa tudi skupinske ustvarjalnosti.“ Ista režiserka je prevzela letos mentorstvo nad pogumno skupino mladih srednješolcev v Št. Petru v

prepričanju, da priprava zahtevne igre okrepi samozavest in spodbuja mladino k spoštovanju in negi materinskega jezika. Ker je zaradi nepredvidljivih težav imela samo dober mesec časa, ji je prof. Štefan Schellander učinkovito pomagal pri učenju teksta. Igrani recital Janeza Menarta „Iгла skelečih let“ je upravičeno navdušil obiskovalce, ki so se gnetli v polni dvorani Zavoda šolskih sester v Št. Petru. Nič ne de, da zahteva Menartov tekst veliko pozornost gledalcev, in prikaz njegovih globokih misli veliko igralsko sposobnost: šola je pokazala, da ji materin jezik veliko pomeni, in mladina je dokazala, da se je pripravljena zanj potruditi. Tudi ni motilo, da je bila večina igralcev iz Slovenije, kajti

v pogovorih z učenkami smo zvedeli, da so mladi Korošci večinoma pripravljeni sprejeti izziv sošolk iz matične države in se ob njih s podvojenimi močmi spopadati z zborna slovenščino. Celo v medsebojnem pogovoru se eni potrudijo za boljšo izgovarjavo in drugi dobijo drugačen odnos do narečja.

Enako medsebojno oplajanje je bilo opaziti pri drugem delu sklepne večera, pri modni reviji. Dekleta so s svojstveno mladinsko eleganco pokazale sodobne obleke, deloma na zelo visoki ravni, gotovo pa pretežno po okusu gledalcev. Sestra Katja je potrdila, da so se učenke skrbno pripravljale, večinoma v prostem času šivale in vpletle ogromno

lastne ustvarjalnosti, tako da so bili izdelki res rezultat učenja in prikaz znanja učenk gospodarske šole, ki je bila priljubljena vsaj na Gorenjskem že v stari Jugoslaviji.

Tej pomembni ustanovi za narodno skupnost želimo predvsem veliko uspeha pri letošnjem prvi maturi, ki poteka te dni, da bi bila vzgojno središče za našo mladino in kraj plodnega sodelovanja med Slovenci s te in one strani Karavank.

Prireditvev je odprl MePZ Cantus S. Petri (mlade pevke z malo manj mlado okrepitevijo iz zborov profesorjev) s tremi lepimi pesmimi.

A. Angeref

Ob 60-letnici MoPZ Foltej Hartmann

*Ob tem jubileju se z vami veselimo
in vam še v bodoče veliko uspeha želimo.
Od vseh tukaj zbranih sprejemite
srčen pozdrav in iskrene čestitke.*

*Le redko kdaj se to zgodi,
da potomec, sinko zbor naprej vodi.
To ni samo pregovor, to je res,
to je pravi Božji blagoslov z nebes....*

Jogrška pojedina v Vogrčah

*Da je danes tukaj pojedina,
je gotovo šla iz puške močna strelina.
Le kak občutek je gospod Maček imel,
ko je to nedolžno srno ustrelil.*

*Nekoč se je lovec lisice zbal.
Ko je pete odmaknil,
se je na zajcu spotaknil.
Prešmentanovi ga je podil,
misleč, da je štor noge dobil...*

Župniku Zaletelu za god

*Prečastiti naš vogrški gospod,
približal se vaš slavni god.
Znova vam zdravja in sreče želimo
in se za vse dobro iskreno zahvalimo.*

*Mučni nas delo in strašna vročina,
da nam ni dano dosti spomina.
Bog pa je poskrbel,
da nam rože premile,
nam v najlepšem svetu danes bodo
govorile....*

Francka Lubas (Izvlački iz njenih pesnitev)

NAŠ GOST

Pesnica z vogrškega polja

V Vogrčah pri Pliberku živi Francka Lubas. Domačini jo pozanjo kot samostojno in podjetno kmetico, ki se kljub 62 letom še vsak dan usede na traktor in oskrbuje svojo 23 ha veliko kmetijo. Lani pozimi ji je, kakor tudi drugim kmetom, sneg polomil veliko gozda. Zato ima zdaj polne roke dela, organizira pospravljanje lesa, poleg tega pa je bilo vigredi tudi še treba na polju orati in sejati.

S Francko Lubas se je pogovarjal Silvo Kumer

Ime: Francka Lubas
Starost: 62 let
Doma: v Vogrčah
Poklic: kmetica

Tako je letos ostalo Lubasovi Francki le malo časa za veliki konjiček, za pesnikovanje. Zgočnija, kakor jo imenujejo Vogrjani, ni pesnica, kakršne so mnoge druge: v prvi vrsti piše za posebne dogodke in praznike. „Pesniki navadno malo filozofirajo, jaz pa pišem o tem, kar se v naših krajih dogaja.“ Tako sama sebe opisuje pesnica.

Prvič je za pesniško pero prijela pred 15 leti. Danes že rajna mežnarica Dorica Randev iz Doba je praznovala god in kot darilo je dobila podarjeno pesem, ki jo je Francka Lubas spesnila prav za njo. To se je očitno hitro zve-

delo po občini. Znanci so prihajali v Vogrče in naročali za rojstne dneve in godove pesmi za ljudi, ki jih je Francka Lubas včasih poznala samo po imenu. Napisala je pesmi med drugim za znane osebe kot Milko Hartmann, župnika Tomaža Holmarja, nešteto pesmic za domačega župnika Vinka Zaletela, za krškega škofa Ego Kapellarija, domačega organista Miheja Lubasa, in še bi lahko naštevali. Tudi za poroke in dru-

ga slavja je Francka Lubas prijela za nalivno pero. Ko so domači gasilci dobili nov gasilski tank, so prosili Francko, da jim je spesnila slavnostni recital, ko so prišli v Vogrče lovci, je spesnila pesem,

ki je bila prikrojena zelenim bratom.

Francka Lubas piše tudi igre. Doslej je napisala tri: „Beljaški pust“ (komedija v dveh dejanjih), Božična drama (enodejanka) in igro za materinski dan. Eno so domači vogrški igralci tudi že uprizorili; toda

pa oceni avtorice igra ni uspela čisto tako, kot si je predstavljala. „Mogoče bi se z režiserjem morala prej bolj dogovoriti,“ ugotavlja naknadno.

V zadnjem času je zložila tudi nekaj drugih pesmi, v katerih je ostala zvesta domačemu kraju in življenju v vasi in fari. Tako so nastale pesmi, ki opisujejo pot k polnočnici, adventno srečanje upokojencev, mamo, domačega kmeta, in podobno. Lahko bi rekli, da Francka Lubas zapisuje v verzih kronologijo domačega kraja. Že danes pa se veseli tistega dneva, ko bo šla čez dve leti v zasluženi pokoj; tedaj bo imela več časa za pesnikovanje in za pogovor s svojimi sosedinjami, s katerimi se ob prostih dnevih rada usede doma za mizo in pokramlja o starih časih.

„Včasih sem
ravno v hlevu,
ko mi pride na
misel verz.
Tako grem
v hišo in ga
zapišem.“

Železna Kapla: Domača podjra zgradila domače zdravilišče

STATISCHE UND KONSTRUKTIVE
BEARBEITUNGEN-TIEFBAUPLANUNGEN

**DIPL.-ING.
HEINRICH OBERRESSL**

STAATLICH BEF. U. BEEID. ZIVILINGENIEUR
FÜR BAUWESEN
ALLGEMEIN BEEID.
GERICHTLICHER SACHVERSTÄNDIGER

A-9020 KLAGENFURT
VÖLKERMARKTER STRASSE 5
TELEFON 0463 / 57 5 18

HOLZBAU

Smretschnig
GmbH

A-9142 GLOBASNICA/GLOBASNITZ
Šteben/St. Stefan 36, Telefon.: ☎ 42 30 / 633

Hechenleitner & Cie
HEIZUNG · SANITÄR · LÜFTUNG

9032 KLAGENFURT Südring 236, ☎ 0463 / 21 6 21, Fax 21 6 21 - 40
9500 VILLACH Dollhopfgasse 1, ☎ 0 42 42 / 24 2 42, Fax 22 7 28

DACHDECKUNGSUNTERNEHMEN ZDELAVA VSEH
SPENGLEREI
FLACHDACHISOLIERUNG
SCHWIMMBECKENISOLIERUNG

BRAMAC

Eternit

Naravna zdravilna sredstva in še mnogo novega v zdravilišču Železna Kapla

V najkrajšem času je zdravilišče Železna Kapla med iskalci zdravja zaslovelo zaradi čudovitih zdravstvenih uspehov pri zdravljenju z naravnim suhim plinom CO₂, kar zadeva bolezni srca in krvni obtok in prekrvavitvev.

Kar prevelikemu povpraševanju zdravilišče več ni bilo kos. Z velikopotezno dozidavo in prezidavo pa je zdaj uspelo zgraditi sodobno zdraviliško ustanovo. V središču je uporaba domačih zdravilnih sredstev: suhe in mokre kopele v plinu ogljikove kisline ter pitje zdravilne vode.

Ponudba v terapiji pa je razširjena še na zdravstveno gimnastiko, gibalno terapijo, sproščevalno terapijo, zdravljenje z magnetnim poljem ter knajpanje.

Podporna zdravstvena sredstva:

- masaža
- specialna masaža
- podvodna masaža
- kryoterapija
- gibalna terapija
- zdravilna terapija
- terenska kura
- inhaliranje
- električna terapija
- ultra zvok
- knajpanje
- magnetno polje
- sproščevalna terapija

Omeniti je potrebno še sodobno in prijetno obliko zdravljenja z blatom.

Že so tudi sklenjene pogodbe z vsemi zdravstvenimi

varovalnicami, ki plačujejo stroške zdravljenja. Nadaljnje načrte zdravilišča: širitev nudbe področje preventivnega športa za področje rehabilitacije je po španskih nezdah.

Grajski hotel je temeljito prenovljen in bil leta 1994 odprto pod imenom "Villacher hotel".

JERNEJ KARL

A-9122 ST. KANZIAN - Stein im Jauntal
Littermooserweg 22 - Telefon: 0 42 39 / 31 30

KURBAD

E I S E N K A P P E L

Ogljikova kislina izpod kapelske zemlje dela prave čudeže pri zdravljenju prekrvavitvenih motenj.

INFORMACIJE:

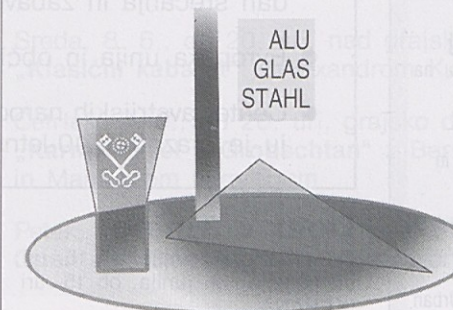
Uprava zdravilišča Železna Kapla/Kurverwaltung Eisenkappel
A-9135 Železna Kapla/Eisenkappel
Tel. 0 42 38 / 338, Fax 0 42 38 / 506

Zdravnik/Ärztlicher Leiter: Dr. Jelen
Poslovodja/Geschäftsführer: Johann Smertnig

ZDELAVA VSEH

- kleparskih del
- izolacije položnih streh
- strešne kritine

DER KREATIVE METALLBAU IN VÖLKERMARKT

ALU
GLAS
STAHL

ROLAND VALLERY
SCHLOSSERMEISTER
allgemein gerichtlich
beeideter Sachverständiger

10.-Oktober-Straße 12
A-9100 Völkermarkt
Tel. 0 42 32 / 20 79 - 0
Fax 0 42 32 / 25 43

ROLAND VALLERY **SCHLÜSSEL**
SCHMIEDE

Telefon (0 42 32) 20 79
9100 Völkermarkt - 10. Oktober Straße 12

**architekt
dipl.-ing. helmut ogris**

staatlich befugter und beeideter ziviltechniker
allgemein gerichtlich beeideter sachverständiger

9020 klagenfurt, bahnhofstraße 6
tel. 50 5 48, fax 50 5 48 - 2

**Anruf genügt,
wir kommen
ins Haus**

GLAS HOLZER

KLAGENFURT
Ramsauerstraße 2
Tel. 0 42 22 / 34 3 55

VÖLKERMARKT
Gewerbstraße 2
Tel. 0 42 32 / 25 69

T
A
T
E
D
E
N
V
R
A
D
I
U

PETEK, 3. junij
Kulturna obzorja.

SOBOTA, 4. junij
Od pesmi do pesmi —
od srca do srca.

NEDELJA, 5. junij
6.30—7.00 Dobro jutro, na
Koroškem. —
Duhovna misel
(Dr. M. Ostravsky).
18.10—18.30 Dogodki in
odmevi.

PONED., 6. junij
Narodopisni inštitut Urban
Jarnik.

TOREK, 7. junij
Partnerski magazin.

SREDA, 8. junij
Društva se predstavljajo.
Večerna: Srednjeevropski
obzornik.

ČETRTEK, 9. junij
Rož — Podjuna — Zilja

Globasnica

KONCERT PRIJATELJSTVA

Čas: v soboto, 11. 6., ob 20. uri
Kraj: v avli ljudske šole v Globasnici
Sodelujejo: Dekliški zbor „Plamen“
iz Toronta/Kanada, Mlad. zbor Slov.
gimnazije, otroški zbor „Živ-
žav“ SKD Globasnica, MePZ „Peca“

Celovec

KONCERT SKUPINE
„REFUSE COLLECTION“
iz Roža
Čas: 18. junija, ob 20.30
Kraj: pri Joklnu v Celovcu

NAŠ TEDNIK — Lastnik (založnik) in izdajatelj:
društvo „Narodni svet koroških Slovencev“, ki ga
zastopata predsednik dr. Matevž Grlic in osrednji
tajnik Franc Wedenig, 9020 Celovec, 10.-
Oktoberstrasse, 25/III.

Uredništvo: mag. Janko Kulmesch (glavni urednik),
Silvo Kumer (namestnik glavnega urednika),
Franc Sadjak (urednik), Marjan Fera (fotograf),
Karl Sadjak (oglasni oddelek), vsi: 9020
Celovec, 10.-Oktober-Straße 25/III.

Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja, 9020 Celovec,
Viktringer Ring 26, NAŠ TEDNIK izhaja
vsak petek. Naroča se na naslov: Naš tednik,
10.-Oktober-Straße 25/III, 9020 Celovec; telefon
uredništva, uprave in oglasnega oddelka:
0463/512528. Telefaks: 0463/512528-22.

Letna naročnina: Avstrija 420,—; Slovenija
2300,—; SIT; ostalo inozemstvo 700,—; šil.;
račna pošta letno 1000,—; šil.; posamezna
številka 10,—; šil.; Slovenija: 50,—; SIT.

DOBER DAN, KOROŠKA

Nedelja, 5. junija, ob 12.40 v TV 2 **Poned., 6. junija, ob 16.20 v TV SLO 1**
predvidoma z naslednjimi prispevki

- Mladinski dan v Šmarjeti v Rožu: 200 mladih iz vse južne Koroške je doživelo dan srečanja in zabave
- Evropska unija in občine
- Center avstrijskih narodnosti na Dunaju je praznoval 10-letnico
- „GRAZ-ZIA“: Klub slovenskih študentov na Dunaju praznuje 20-letnico
- Nazaj h koreninam: v Škofičah tudi z razstavo slik iščejo svoje dvojezične korenine
- Slovo od koroške nogometne lige: SAK tekmuje odslej v regionalni ligi

Dom v Tinjah

Od sobote, 18. junija, ob 15. uri
do nedelje, 19. junija, ob 15. uri
IKEBANA
Voditeljica: Herta Deutsch,
Gleisdorf

ROMANJA 1994

v soboto, 4. junija 1994
ROMANJE V MARIA LUGGAU
za dekanijo Velikovec
Vodi: Jože Kopeinig

od petka, 10., do sobote, 18. junija
ROMANJE
v Lurd, Turin, La Salette, Montser-
rat, Milano, Padova
Duhovno vodstvo: žpk. Valentin
Gotthardt, Galicija

od nedelje, 4. septembra, popoldne,
do nedelje, 11. septembra, popoldne
ROMARSKI POLET V IZRAEL
za dekanije Borovlje, Rožek, Be-
ljak-dežela in Šmohor
Duhovno vodstvo: dr. Jože Marketz
in Klaus Einspieler

IZOBRAŽEVALNA POTOVANJA '94

od nedelje, 28. 8., do sobote, 3. 9.
Izobraževalno potovanje
na Moravsko in Češko
Voditeljica: dr. Grete Schmidt,
Innsbruck

Lovanke

VEČER KOROŠKE PESMI
Čas: v soboto, 4. 6., ob 20. uri
Kraj: v gostilni „Kokitz“ v Lovan-
kah
Nastopajo: Moški pevski zbor Ma-
tayur, vodi Anton Qalizza, Čedad (Ita-
lija), Mešani pevski zbor „Peca“ iz
Globasnice, vodi Stanko Polzer,
Mešani pevski zbor „Srce“ iz Dobre
vasi, vodi Marjan Berložnik
Prireditelj: Dobroslske novice

Velikovec

„ZAPOJMO PESEM —
SINGEN WIR EIN LIED“
za Dom prosvete v Tinjah (v okviru
velikovških kulturnih dnevo-
v od 1. do 11. 6. 1994)
Čas: v nedeljo, 5. junija, ob 15. uri
Kraj: v srednji dvorani Mestne hiše
v Velikovcu (Neue Burg)
Sodelujejo: VS Lipa Velikovec, Ko-
morni zbor Gallus Kranj, Ansambel
„Korenika“ Šmihel, Družina Blažej iz
Galicije
Prireditelj: Prosvetno društvo Lipa
Velikovec

Šmihel

Igra „KORENINE“
Čas: v nedeljo, 5. 6., ob 20. uri
Kraj: v farni dvorani v Šmihelu
Nastopa: Gledališka skupina SPD
„Bilka“ iz Bilčovsa
Prireditelj: KPD „Šmihel“

POČITNICE za otroke in starše od 14. do 20. 8. 94 v kraju SOČA, v dolini Trente, v Sloveniji

Informacije in prijave:
Referat za družino
Viktringer Ring 26
9020 Celovec
tel.: 0463/511166-76

Obirsko

KEGLJANJE ZA NAGRADE
Kraj: na naravnem kegljišču pri Jere-
bu na Obirskem
Čas: v petek, 3. 6., od 17. ure
naprej,
v soboto, 4. 6., od 16. ure naprej in
v nedeljo, 5. 6., od 14. ure naprej
„FINALE“
Prireditelj: Alpski klub „Obir“ na
Obirskem

Celovec

KLAVIRSKI KONCERT Andreje
Wuzella
Na sporedu: Bach, Matičič, Beetho-
ven, Schumann
Čas: v petek, 3. junija, ob 20. uri
Kraj: v Modestovem domu v Ce-
lovcu

Žitara vas

KONCERT — „Vsi so prihajali“
Moški pevski zbor „Trta“ se predstavl-
ja z novimi pesmimi.
Čas: v soboto, 11. junija, ob 20.30
Kraj: v ljudski šoli v Žitari vasi
Prireditelj: SPD „Trta“ v Žitari vasi

Globasnica/Sv. Hema 23. SREČANJE SLOVENSkih ZA- MEJSKIH PLANINCEV

Čas: v nedeljo, 12. 6., ob 9.30
Kraj: pri Sv. Hemi
Spored: ogled cerkve, rimskih izko-
panin in votline sv. Rozalije; nato po
pešpoti preko vasi Podjuna v Globas-

nico (pribl. eno uro) h gostilni Šoštar;
kosilo; ob 13. uri kulturni spored
Nastopajo: godba na pihala Železar
z Jesenic, oktet France Prešeren iz
Žirovnice, folklorna skupina iz Glo-
basnice, pevski zbor iz Globasnice
Prireditelj: Slovensko prosvetno
društvo Celovec
*Srečanje je ob vsakem vremenu.
Možen je tudi ogled muzeja in gradu
v Globasnici. Kdor se želi udeležiti
nedeljske sv. maše, ima priložnost v
Globasnici ob 8.30.*

RAZSTAVA ŠTEFAN FERM

do 17. junija 1994
Mohorjeva knjigarna
Viktringer Ring 26
Celovec

Muzej NOB pri Peršmanu je spet
odprt, in sicer od začetka maja do
konca oktobra.
Obiski in ogledi so možni dnevno
(razen ponedeljka) v času od 8. do
18. ure.
Večje skupine obiskovalcev, ki želijo
posebno vodstvo skozi razstavo, pro-
simo, da svoj obisk predhodno na-
javijo.

Št. Primož

**Koncert profesionalnega mešane-
ga zbora CANTUS iz Užgoroda**
(Ukrajina)
Čas: v nedeljo, 5. 6., ob 9.30: zbor
oblikuje sv. mašo v farni cerkvi v Št.
Primožu; ob 19.30 koncert v Kultur-
nem domu v Št. Primožu
Prireditelj: SPD „Danica“ v Št.
Primožu

Celje

KONCERT ZBORA „Cantus“ iz
Užgoroda
Čas: v petek, 3. 6., ob 19.30
Kraj: v Št. Jurju pri Celju (Slovenija)

Seeboden

KONCERT ZBORA „Cantus“ iz
Užgoroda
Čas: v soboto, 4. 6., ob 16. uri
Kraj: v Seebodnu v okviru 100-
letnice MGv-Seeboden

TRG ZGORNJE ITALIJE — ali ležijo tu možnosti za koroške kmete?

1. „Šanse na trgu za avstrijsko govedo, mleko in specialitete“
Referent: dipl. inž. E. Zimmerl (podružnica zbornice za zunanjo trgovino, Rim)

2. **Podij: Z zornega vidika strokovnjakov: MLEKO, MESO, LES**
• DI E. Zimmerl (podružnica zbornice za zunanjo trgovino, Rim)
• Mag. N. Marcher (firma Marcher, Beljak) — meso
• dir. a. d. H. Dorfinger (AMF) — mleko
• DI Herbert Kulterer (predsednik „Sägeindustrie Österreich“) — les

Kraj: kulturni dom Št. Jakob
Čas: v petek, 3. junija, ob 19.30

EU in regionalno pospeševanje (cilj 5 b) (predavanje)

- Kakšna je podpora?
- kmetijstvo in regionalni projekti
- praktični primeri

Referent: dipl. inž. Ignaz Knöbl (ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo)

Kraj in čas: Sele-Fara, farna dvorana, v torek, 7. junij, ob 19.30
Priveditve podpira: Posojilnica-Bank, Zadruga-market

Begunje

Vabimo Vas na otvoritev razstave **HEDA RUŠEC TAPISERIJE, STEKLO**
Otvoritev razstave bo v petek, 3. junija, ob 19. uri, v galeriji Avsenik v Begunjah na Gorenjskem

Rožek

GALERIJA ROŽEK ŠIKORONJA
Odprtje razstave **Jože BOSCHITZ — NATURA MORTA**

Suhi pastel. Olje. Keramika. Življenje lepše nego smrt.
Čas: v soboto, 4. junija, ob 19.30
K razstavi bo spregovoril Ernst Geyer. Razstava je odprta do 26. junija 1994 od srede do nedelje med 15. in 18. uro. V petek, 17. junija, ob 19. uri bo šesti večer v ciklu „Približevanja — posredovane umetnosti“.

HODIŠKI KULTURNI DNEVI 1994

Ponedeljek, 6. 6., ob 20. uri, nad grajsko štalo/Schloßstadel:
Otvoritev razstave del Franca Wakoniga iz Friesacha. Glasbeni okvir: Kvartet „Rož“ (bife)

Torek, 7. 6., ob 20. uri, nad grajsko štalo/Schloßstadel:
Literarno branje — berejo: Janko Messner, Peter Raab in Rolf Holub

Sreda, 8. 6., ob 20. uri, nad grajsko štalo/Schloßstadel:
„Klasični kabaret“ z Alexandrom Kuchinko

Četrtek, 9. 6., ob 20. uri, grajsko dvorišče/Schloßhof:
„Karntn is lei a Grobschtan“ z Bernhardom C. Bünkerjem in Manfredom Gfrererjem

Petek, 10. 6., ob 20. uri, grajsko dvorišče/Schloßhof:
Open air „Blueberry Jam“ live in concert

Drage bralke, dragi bralci Našega tednika!

Sarah Harrowfield iz Nove Zelandije in Freyja Egilsdottir iz Islandije sta dve dekleti od 15 mladih ljudi, ki iščejo gostiteljske družine na Koroškem za dobo treh mesecev ali za eno šolsko leto. Prostor zanje išče AFS-Avstrija.

Če imate interes, da bi eno od predstavljenih deklet vzeli v svojo družino, se javite pri gospe **dr. Elsi Weber, Lipica/Lipizach 29, 9065 Zrelec/Ebenthal; telefon: 0463/39215.**

Sarah Harrowfield je stara skoraj 18 let. Zelo je angažirana v organizacijah Greenpeace in Amnesty, je zelo prijazna, se rada pogovarja in veliko bere. Za eno leto želi obiskovati šolo na Koroškem, zato se že dve leti uči nemško.

Freyja Egilsdottir je najmlajša od štirih deklet. Njena družina živi na severu Islandije, zato stanuje Freyja med šolskim letom pri starejši sestri v 60 km oddaljenem glavnem mestu Reykjavik. Freyja je stara skoraj 17 let, rada poje, riše in bere, se zelo zanima za vse novo in včasih tudi rada sanjari. Govori zelo dobro angleško in dansko in tudi malo nemško. Rada ima živali in glasbo. Freyja je že radovedna na svojo „novo“ avstrijsko družino.

ZAHVALA

Ob 20-letnici lutkarstva in mladinskega gledališkega ustvarjanja na Koroškem je Krščanska kulturna zveza organizirala osrednjo predstavo, igro z lutkami, plesom, glasbo in petjem, „Sonček, kje si?“.

Premiera predstave je bila v sredo, **25. 5.**, v Mestnem gledališču v Celovcu. V četrtek, **26. 5.**, pa je slovensko predstavo v Mestnem gledališču doživelo 2400 otrok iz dvojezičnih šol.

Za jubilej je KKZ pripravila obširen zbornik, v katerem so dokumentirane vse mladinske in lutkovne predstave, ki so v teh dvajsetih letih nastale v njeni organizaciji. V uvodu v zbornik pridejo do besede vidni spremljevalci tega gledališkega razcveta. Na sprejemu po premieri so najbolj zaslužni mentorji prejeli priznanja za delo z mladino.

Krščanska kulturna zveza se po uspeli premieri in slovesnem praznovanju 20-letnice zahvaljuje

- vsem igralcem in igralkam, ki so sodelovali pri predstavi „Sonček, kje si?“
- vsem mentorjem, ki so omogočili predstavo
- vsem, ki so za kulisami skrbeli za brezhiben potek in dovršeno funkcioniranje tehnike
- vsem podjetjem, ki so finančno podprla predstavo
- pokrovitelju prireditve, Družbi sv. Mohorja
- vodstvu, upravi in tehničnemu osebju Mestnega gledališča v Celovcu za prijetno sodelovanje
- ravnateljem in učiteljem dvojezičnih šol, ki so otrokom omogočili ogled slovenske predstave v Mestnem gledališču
- vsem, ki so s svojimi prispevki obogatili jubilejni zbornik
- vsem, ki so zbirali arhivski material za dokumentacijo

Krščanska kulturna zveza

Dr. Marija Makarovič — znanstveni vodja narodopisnega društva . . .

(Nadaljevanje s 7. strani)

Pripomnil je, da je veliko gradiva ravno v zadnjih desetletjih propadlo ali izginilo, kajti zbiranje, dokumentiranje in arhiviranje poteka še vedno deloma nestrokovno ali nepopolno. Potrebno bi bilo sodelovanje vseh sil narodne skupnosti na različnih področjih. Sodelovanje in podpora matične države naj bi bila urejena z mednarodno pogodbo med R Slovenijo in Avstrijo.

Čestitke in želje za sodelovanje je izrekel tudi upravnik Inštituta za narodopisje pri ZRC SAZU, Ljubljana, dr. Anton Cevc.

Majda Fister je potem poročala o usodi zapuščine pokojnega koroškega etnologa dr. Pavleta Zablatnika. Ureditev le-te naj bi bila prva naloga novega narodopisnega društva. Po naročilu pokojnika varuje vso zapuščino njegova gospodinja Metka Kuncič. Ker pa je izredno obsežna in bogata in tudi pomembna za koroško narodopisje, jo bo treba strokovno urediti. Majda Fister predlaga, da naj se uredi poseben kabinet s knjigami in drugim gradivom, ki naj bi bil dostopen raziskovalcem. Vse drugo bo treba strokovno popisati in ohraniti, po možnosti pod nadzorstvom ustreznega sveta.

Letošnji ustanovni odbor je bil hkrati prvo spominsko srečanje, ki bo odslej vsako leto na dan obletnice smrti dr. P. Zablatnika.

A. Angerer

ZVEZA KOROŠKIH PARTIZANOV, Celovec

VABILO

Zveza koroških partizanov vabi na našo osrednjo prireditve, tradicionalno

tovariško srečanje demokratov in anti- fašistov

v nedeljo, 26. junija, ob 14. uri pri **Peršmanu v Podpeci pri Železni Kapli**. Tudi letos se bomo bivši partizani, antifašisti in demokrati iz Avstrije, Slovenije in Italije srečali na zgodovinskem kraju protifašističnega boja na Koroškem. Skupaj bomo obudili spomin na čase, ko smo se uprli nacifašističnemu nasilju ter se borili za svobodo, demokracijo in mirno sožitje. Potrdili pa bomo tudi našo obljubo, da hočemo ostati zvesti izročilu protifašističnega boja. Na sporedu bodo polaganje vencev ob spomeniku protifašističnega boja, nagovori ter nastopi recitatorjev in MePZ „Danica“ iz Št. Primoža. Pridite s svojimi sorodniki, prijatelji in znanci na naše tradicionalno srečanje — vsakoletno manifestacijo zvestobe izročilu protifašističnega boja.

PODLIGA VZHOD:

Bilčovs - ASK 0:0

BILČOVŠ: Slapnig 3, Rajnovič 5, Obiltschnig 5, Schlemitz 4, Schaunig 3, Kuess 3, Ramusch 5 (70, Fister 0), Weichboth 3, Durnik 4, Smeraldo 5, Paulitsch 3;

Bilčovs: 150 gledalcev
Sodnik: Gajšek (slab)

1. RAZRED D:

Globasnica - Labot 7:0 (1:0)

GLOBASNICA: Matavž 4, Fera 4, Kreutz 4 (46, A. Kert 4), G. Sadjak 4, Silan 4, Hren 4, Micheu 4, Dlopst 4, Kordesch 4 (67, Tratar 4), Pleschgatternik 4, Pasterk 4;

Globasnica: 150 gledalcev
Sodnik: Stark (dober)

Strelci: Pleschgatternik (17., 49., 75.), G. Sadjak (55.), Pasterk (61.), Micheu (87.), Kert (89.)

Dobrla vas - Metlova 0:5 (0:2)

DOBRLA VAS: Rigo 3, Opietnik 4, Vernitznig 3, Jörg 3, Sturm 3 (80, Herburger 0), Zunder 2, Schappel 3 (70, Dobeitz 0), Karel 3, Schirnirk 3, Marin 3, Dollinger 2;

Dobrla vas: 200 gledalcev
Sodnik: Schönlieb (dober)

Frantschach - Železna K. 4:2

ŽELEZNA KAPLA: Magič 4, Germadnik 3, Köck 3, Ošina 3, Schurtl 4, Lipusch 3 (76, Strohmaier 0), Balogh 3, H. Grubelnik 3, Kukovica 3 (76, Reinwald 0), Sumar 3, J. Grubelnik 4;

Frantschach: 100 gledalcev
Sodnik: Deibuck (dober)

Strelca: Schurtl (20.), Sumar (31.)

Št. Pavel - Šmihel 1:2 (0:2)

ŠMIEHEL: Leitgeb 3 (46, Schuschnig 3), H. Motschilnik 5, Petrič 5, Polzer 4, Grubelnig 5, Ch. Figo 3, Berchtold 3 (55, Hribernik 2), W. Motschilnik 5, Buchwald 5, Gross 3, Kapp 3;

Št. Pavel: 100 gledalcev
Sodnik: Spielberg (slab)

Strelca: W. Motschilnik (21., 44.)

Št. Andraž - Sele 1:2 (1:0)

SELE: E. Oražič 4, S. Užnik 4, Fl. Oražič 4, Božič 3, Radosavljevič 3, Z. Oražič 3, Travnik 3, A. Mak 2 (46, I. Kélich 3), K. Hribernik 4, Maver 3, A. Oražič 3;

Št. Andraž: 100 gledalcev
Sodnik: Wurnig (popravljen)

Strelca: A. Oražič (53.), Travnik (60.)

PODLIGA VZHOD

1. Št. Vid	24	16	6	2	43:12	38
2. Zrelec	24	14	8	2	43:24	36
3. Ruda	24	12	6	6	30:21	30
4. Žitara vas	24	9	9	6	36:34	27
5. ASK	24	7	12	5	32:25	26
6. Mostič	24	11	3	10	38:35	25
7. Vetrinj	23	7	10	6	32:26	24
8. Bilčovs	24	7	9	8	31:28	23
9. Pokrče	23	9	4	10	43:40	22
10. Šmihel/L.	24	8	6	10	33:31	22
11. Št. Lenart	24	5	7	12	16:30	17
12. Liebenfels	24	5	6	13	26:37	16
13. ASV	24	3	8	13	19:46	14
14. Klopjnj	24	4	6	14	26:59	14

Naslednji krog (4.6.94): Bilčovs - Šmihel/L., Klopjnj - Št. Vid, Liebenfels - Žitara vas, Št. Lenart - Pokrče, ASK - Vetrinj, Zrelec - Mostič, ASV - Ruda;

1. RAZRED D

1. Metlova	24	18	5	1	83:22	41
2. Globasnica	24	14	7	3	60:19	35
3. Sele	24	14	5	5	56:36	33
4. Frantschach	24	12	5	7	51:32	29
5. Šmihel	24	9	9	6	45:27	27
6. Železna Kapla	24	11	4	9	31:37	26
7. Šmarjeta	24	9	5	10	32:31	23
8. Labot	24	7	9	8	29:43	23
9. Eitweg	24	8	5	11	30:51	21
10. Št. Pavel	24	6	8	10	31:41	20
11. Št. Andraž	24	5	9	10	25:35	19
12. Grebinj	24	5	6	13	22:38	16
13. Dobrla vas	24	4	5	15	16:67	13
14. Sinča vas	24	3	4	17	32:64	10

Naslednji krog (4/5.6.94): Šmihel - Globasnica, Frantschach - Dobrla vas, Sele - Grebinj, Železna Kapla - Šmarjeta, Eitweg - Št. Pavel, Labot - Št. Andraž, Sinča vas - Metlova;

PODLIGA VZHOD:

Bilčovs - ASK 0:0 – Hitra in borbeno tekma, v kateri so manjkale le priložnosti. Tako gostje v vseh 90. minutah niti enkrat niso nevarno ogrožali domačih vrat. Domačini so bili, predvsem v 2. polčasu, v jasni terenski premoči, toda tudi njim ni uspelo zadeti gola. Največjo priložnost je zapravil Durnik, ki je z glavo zadel prečko. Izredno je bil razpoložen Smeraldo.

1. RAZRED D:

Globasnica - Labot 7:0 – Prepričljiva zmaga Globašanov, čeprav so imeli tudi gostje v 1. polčasu lepe priložnosti. V 2. polčasu so igrali le še domačini, trikratni strelec golov Pleschgatternik pa bi moral zadeti najmanj 6 golov. S to zmago so si Globašani že skoraj zagotovili 2. mesto.

Dobrla vas - Metlova 0:5 – Pričakovan poraz Dobrolčanov, čeprav so se, predvsem v 1. polčasu, kar uspešno branili. V 2. polčasu pa je prvak z Metlove „stopil na plin“ ter domačine nadigraval, kakor je želel, le-ti pa so konec koncem bili hvaležni, da se poraz ni glasil še višeje.

Frantschach - Železna Kapla 4:2 – Izrazit pričetek Kapelčanov, ki so po 30. minutah vodili že z 2:0. Žal pa so navrh prejeli dva nepotrebna zadetka, tako da so domačini postali zopet močnejši. V 2. polčasu pa niso izkoristili dveh lepih priložnosti, kar pa se je žal krepko maščevalo.

Št. Pavel - Šmihel 1:2 – Odlična tekma Šmihelčanov v 1. polčasu, in to, čeprav so manjkali trije standardni igralci (Lutnik, Krewalder, B. Figo). Vodili so že z 2:0 (2-krat W. Motschilnik), toda proti koncu jim je pešala moč, tako da so bili domačini nekajkrat blizu izenačenja rezultata.

Št. Andraž - Sele 1:2 – Selani so sicer dobro pričeli tekmo, toda prvi gol so zadeli domačini. V 2. polčasu pa so Selani (podobno kot na derbiju proti Globasnici) v najkrajšem času prevzeli vodstvo, katelega do konca niso dali iz rok. A. Mak, tokrat v sredini, je popolnoma razočaral.

Bilčovs naprej zaupa trenerju Hoblu

■ **Bilčovs - Šmihel/L.** (v nedeljo, ob 18. uri) – V treh tekmah Bilčovščanom ni uspelo zadeti gola proti Šmihelčanom (0:0, 0:0, 0:1), prav to pomanjkljivo pa želijo tokrat nadoknaditi. Razen poškodovane-ga Partla so vsi zdravi, tako da bo

ekipa nastopila skorajda popolna. Po vsej verjetnosti se bo glasil trener Bilčovsa tudi v prihodnji sezoni Sigi Hobel, ostala bosta tudi-legionarja Rajnovič in Smeraldo. Hobel: „Če se bo ekipa okrepila, bom ostal trener!“

Šmihelčani so premagali že Selane, ali bodo tudi Globašane?

■ **Šmihel - Globasnica** (v soboto ob 17.30) – Za kvalifikacijo (2. mesto) potrebujejo Globašani še dve točki, eno želijo osvojiti že na derbiju proti Šmihelu. Derbi ima svoje zakonitosti, kjer je vsak rezultat možen, zato tudi Šmihelčani tiho upajo na senzacijo. Predvsem na domačem igrišču so Šmihelčani v zadnjem času presenečali z lepim in uspešnim nogometom, zato se tudi Globašanov ne bojijo. Globasnica bo nastopila v popolni postavi, Šmihelčanom pa bosta manjkala Lutnik in B. Figo. Krewalder, ki je manjkal proti Št. Pavlu, pa bo po vsej verjetnosti tokrat igral. Libero Globašanov Miha Kreutz: „Šmihel je močan in neprijeten nasprotnik, tako da pričakujem zanimiv in izenačen derbi. Če nam ne bo uspelo osvojiti za 2. mesto potrebni dve točki, jo bomo pač na zadnji tekmi proti Eitwegu!“

■ **Frantschach - Dobrla vas** – Za obstoj v 1. razredu potrebuje Dobrla vas še najmanj točko, toda v Frantschachu je verjetno ne bodo osvojili. Po vsej verjetnosti

bo odločila zadnja prvenstvena tekma, ko si bosta stala nasproti Dobrla vas in Sinča vas. Položaj se je v Dobrli vasi še dodatno poslabšal, saj si je Sturm na tekmi proti Metlovi natrgal mišico. Zanj je prvenstvo mimo. Proti Frantschachu bosta manjkala tudi Robert Marin in Karel.

■ **Železna Kapla - Šmarjeta** – Kapelčani so pred derbijem sicer optimistični, čeprav trenutno v klubu ni vse v najboljšem redu. Tako trener Rainwald v prihodnji sezoni ne bo več trener, nekateri igralci pa želijo zapustiti klub (na primer Kukovica) oz. prenehati z igranjem. Kdo bo v Železni Kapli novi trener, pa je še nejasno. Proti Šmarjeti pa Kapelčani računajo z zmago.

■ **Sele - Grebinj** (v soboto ob 17.30) – Selani imajo le še teoretične priložnosti za 2. mesto, kljub temu še niso vrgli puške v koruzo. Sedaj upajo na Šmihelčane, da bodo le ti premagali Globašane. Travnik: „Potem je v zadnjem krogu še vse možno!“ Predpogoj pa je zmaga proti Grebinju.

Lahka atletika – M. Kulnik ponovno presenetila

Lepih športnih uspehov se veselijo dijakinje Slovenske gimnazije, ki trenirajo lahko atletiko pri KLC. Pod strokovnim vodstvom trenerja Roberta Kropiunika jim je uspelo pri koroškem prvenstvu juniorjev in šolarjev v Beljaku presenetiti z lepimi rezultati.

Pri štafeti 4 x 100 metrov je slovenski ekipi (Magdalena Kulnik,

Mirijam Wrolich, Tanja Mletschnig, Sandra Stromberger) uspelo osvojiti prvo mesto. Rezultat je bil obenem tudi najboljši letni rezultat.

S posebno dobrimi rezultati preseneča Magdalena Kulnik, ki se je za binkošti udeležila tudi avstrijskega prvenstva v Schwechatu in je tam pri štafeti 3 x 800 metrov dosegla skupaj s Strombergerjevo in

Jesenkovo odlično 3. mesto.

Prav tako uspešna pa so bila dekleta tudi v drugih disciplinah. Dekleta Slovenske gimnazije so dosegla naslednje rezultate:

Magdalena Kulnik
štafeta – 4 x 100 metrov: 1. mesto
skok v daljino: 3. mesto
tek 400 metrov: 2. mesto
skok v višino: 3. mesto
tek 200 metrov: 3. mesto
met kopja: 3. mesto

Tanja Mletschnig
štafeta – 3 x 800 metrov: 2. mesto
tek 100 metrov: 3. mesto
tek 200 metrov: 4. mesto

Mirijam Wrolich
tek čez zapreke: 3. mesto
tek 100 metrov: 3. mesto
skok v višino: 4. mesto

Mihaela Hartmann
skok v višino: 3. mesto
štafeta – 4 x 100 metrov: 3. mesto
met krogle: 6. mesto

Trenerjeva beseda v uho...

(Slika z leve): trener Robert Kropiunik, Magdalena Kulnik, Tanja Mletschnig, Michaela Hartmann, Mirijam Wrolich.

Odbor SAK že pripravlja smernice za prihodnost – regionalno ligo

SAK v sezoni 94/95 tudi z amaterski ekipi

Prva ekipa SAK bo v novi sezoni zastopala koroške barve v regionalni ligi, mladi Sakovci pa bodo nastopili z lastnim amaterskim moštvom, ki bo tekmovalo v 2. razredu in igralo že v prvem letu za naslov prvaka.

Amatersko ekipo SAK naj bi po želji odbora SAK vodil izkušen lastni igralec. Eden izmed kandidatov, Franc Sadjak, je odklonil, ker želi še aktivno igrati v koroški ligi. Na prvem mestu liste odbora je sedaj bivši kapetan SAK Miha Kreutz, ki bi bil za mlade igralce gotovo velik zgled. SAK bo s Kreutzem tozdevno še ta teden vodil prve pogovore. Za Kreutza so se odborniki odločili tudi zato, ker bi lahko igral tako tudi za prvo moštvo, saj so vsi igralci amaterske ekipe upravičeni igrati tudi v regionalni ligi.

Glede glavnega trenerja SAK in njegovega namestnika do redakcijskega zaključka te izdaje Našega tednika za javnost še ni bilo nič definitivnega. Trener dr. Ramšak naj bi po besedah predsednika SAK dr. Rolanda Grilca izrazil željo, da bi zaradi velikih službenih obveznosti (tečaji, službe), ki ga čakajo v tem letu, želel prevzeti drugo funkcijo v klubu. Odbor SAK je na osnovi tega razpravljal, toda v tako kratkem času ni našel odločitve. Poudarjeno pa je bilo, da je Ramšak v celoti gledano dobro delal, saj je v treh letih postal dvakrat koroški prvak, se z ekipo kvalificiral za regionalno ligo in v pokalu prišel med najboljših osem ekip v Avstriji.

Odbor SAK pa ima pred seboj v naslednjem mesecu ogromno dela. Dogovoriti se mora posamezno z vsemi 45 lastnimi igralci in najti trenerje in sekijske vodje za 12 lastnih moštev.

„Ob vsej kritiki je treba ugotoviti, da je SAK postal v zadnjih treh letih dvakrat koroški prvak, se kvalificiral za regionalno ligo in v pokalu prišel med najboljših osem ekip v Avstriji.“

Tajnik SAK Silvo Kumer

Slika desno: Kapetan SAK Hermann Lippusch se sicer na vsaki tekmi izredno trudi, toda proti Pliberku je tudi njemu le malo uspelo. Če bo „Lipe“ v regionalni ligi igral za SAK, pa je v glavnem že določeno. slika Eggi

10-etapna dirka po Avstriji

Prvič nastopa tudi Wrolich

Prvič se letos Peter „Paco“ Wrolich udeležuje avstrijske etapne dirke (začela se je včeraj), ki sodi v Avstriji med viške v kolesarski sezoni. Dirka vsebuje 10 etap in je zaradi številnih hribov in gor izredno zahtevna. Wrolich v dokončni uvrstitvi vseh etap verjetno ne bo med najboljšimi (gorsko vožnjo je sicer izboljšal, toda je še vedno njegova slabost), upa pa na visoke uvrstitve na posameznih etapah. Izrabiti želi svojo moč (šprint), ki naj bi mu doprinesla celo zmago na eni ali drugi etapi.

Wrolichov sezonski cilj pa se glasi svetovno prvenstvo v Palermu (sredi avgusta), zato je njegov nastop na avstrijski dirki le stranskega pomena.

Wernberg - SAK (v četrtek, 2. maja, ob 18. uri)

Zadnja prvenstvena tekma v nogometni sezoni 93/94 je v bistvu brez pomena. Kljub temu se želi SAK posloviti iz koroške lige z lepo tekmo in z zmago. Wernberg, kjer igra nekdanji igralec SAK Hans Gröss,

ima za cilj kvalifikacijo za avstrijski pokal (mesto med prvimi desetimi), zato pa mora premagati SAK. Pri SAK zaradi četrtega rumenega kartona ne sme igrati Marjan Šmid, vprašljiv je tudi Marjan Sadjak.

Kljub porazu proti Pliberku: SAK je v regionalni ligi

SAK - Pliberk 0:1 (0:1)

SAK: Preschern 3, Savič 4, Zankl 4, Pappler 4, Smid 3, dr. Ramšak 3 (62. Petschenig 0), S. Sadjak 3, Wölbl 3, M. Sadjak 3, Pihomer 3, Lippusch 2 (71. Urschitz 0)

Igrišče ASV: 600 gledalcev
Sodnik: Gatterer (dober)
Strelec: Stojanović (22./prosti strel)

Pri SAK so manjkali A. Sadjak, Vrabac in Blajs, kar pa naj ne bo izgovor za slabo predstavo domačinov. Pliberk je bil, predvsem v 1. polčasu, enakovreden nasprotnik, ki je bil v protinapadih vedno nevaren. V 22. minuti so gostje prevzeli celo vodstvo (legionar Stojanović), nakar je postala igra SAK še bolj razburljiva. V 2. polčasu je bil SAK sicer v jasni terenski premoči, toda brez uspeha. Edini nevaren strel (Savič) pa se je odbil s prečke.

KOROŠKA LIGA

1. WAC	29	18	7	4	54:23	43
2. VSV	29	18	6	5	47:15	42
3. SAK	29	18	4	7	51:19	40
4. Lienz	29	14	9	6	54:31	37
5. Treibach	29	14	9	6	40:27	37
6. Breže/Fries.	29	12	11	6	44:29	35
7. Trg/Feldk.	29	11	9	9	35:25	31
8. Wietersdorf	29	6	15	8	31:31	27
9. Wernberg	29	8	10	11	48:53	26
10. Pliberk	29	9	8	12	23:34	26
11. Lendorf	29	8	9	12	30:48	25
12. Austria	29	7	10	12	27:39	24
13. Matri	29	6	9	14	25:40	21
14. A. Wolfsberg	29	6	8	15	28:48	20
15. Borovlje	29	4	8	17	26:63	16
16. Velikovec	29	3	8	18	25:63	14

(Prvi trije, trenutno WAC, VSV in SAK, se ob koncu prvenstva uvrstijo v regionalno ligo, zadnji na lestvici, trenutno Velikovec, pa izpade iz lige)

Zadnji krog (2.6.94): Wernberg - SAK, WAC - Wietersdorf, Treibach - Breže, Pliberk - Velikovec, Lendorf - A. Wolfsberg, Borovlje - Lienz, Austria - VSV, Matri - Treg/Feldk.

Odprtje obnovljene Mohorjeve knjigarne

Po posrečeni prezidavi je nastal pravi biser

Ob priložnosti odprtja obnovljene Mohorjeve knjigarne (v petek, 27. 5. '94) so pripravili tudi zanimiv program, tako za mlajše ljubitelje pisanega gradiva, kakor tudi za starejše. Mlade je zabavala oz. zanje brala iz svojih del Desa Muck, trenutno najbolj priznana avtorica otroških in mladinskih knjig v Sloveniji. Starejšim pa se je predstavil znani avtor in publicist Dunajčan Josef Haslinger, ki je bral iz svoje aktualne knjige „Trümmerhaufen in Wien“.

Slavnostno odprtje obnovljene knjigarne je bilo opoldan, blagoslovil jo je predsednik Mohorjeve Jože Kopeinig; njemu ob strani župnik celovških Slovencev Roman Kutin. Uradno pa jo je odprl župan mesta Celovec Leopold Guggenberger, ki je spregovoril tudi nekaj besed. Med drugim je menil, da naj ta knjigarne ne bo namenjena le koroškim Slovincem, temveč vsem Celovčanom. Slavnostni govornik pa je bil direktor Mohorjeve dr. Tone Koren. Odprtje je glasbeno obli-

koval otroški zbor Mohorjeve ljudske šole.

Posrečeno prezidana Mohorjeva knjigarne je sedaj postala še bolj mnogovrstna, pregledna in tudi za oko privlačna. Nedvomno je postala pravi biser v Celovcu.

Sliki: (velika, z leve) – Vodja knjigarne Miha Kreutz, predsednik NSKS dr. Matevž Grilc, predsednik Mohorjeve rektor Jože Kopeinig, direktor Mohorjeve dr. Tone Koren,

(mala slika): Nekdanja sodelavka knjigarne Marija Hedenik s svojo hčerko.

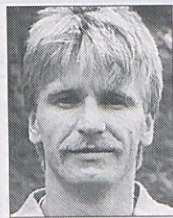
Regina Kunčič:

Trenutno berem knjigo „Haiders Kampf“. Zanimiva publikacija je v današnjem času vredna pomisleka, ker opozarja na nevaren in sumljiv razvoj svobodnjaške politike. Sicer pa berem v prvi vrsti strokovno literaturo in pa seveda dnevne časopise. Večinoma berem nemško literaturo.

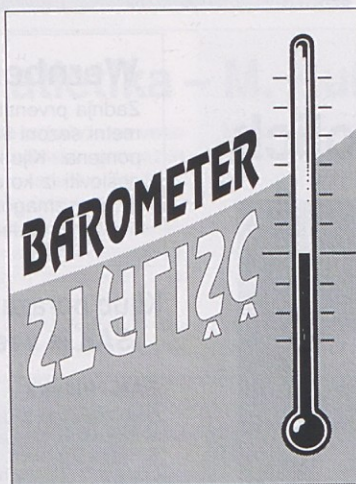
Sandy Kosta:

Trenutno berem knjigo avtorice Amy Tan „Töchter des Himmels“, ki pripoveduje zgodbo treh kitajskih žena, ki se s svojimi otroki preselijo v Ameriko, da bi jim tam omogočili boljšo bodočnost. Istoimenski film bo kmalu možno videti tudi v kinu in ga lahko vsakemu res priporočim.

Miha Kreutz:

Pred kratkim sem prebral lepo knjigo „Fedra“, ki pripoveduje o problemih sicilijanske družine, v kateri se mačeha zaljubi v pastorka. To seveda moti dobre odnose, katere sta imela prej oče in sin, in končno pride do razkrojitve družine. Rekel bi, da je to zanimiva knjiga, katero lahko priporočam.

Katero knjigo trenutno berete?

Pripravila Heidi Stingler

Erih Romano:

Zadnjo knjigo sem prebral pred približno 20 leti. Takrat sem v glavnem bral pustolovski Karla Mayja, ki so me v mladosti fascinirale. Danes berem poleg dnevnikov skoraj izključno strokovno literaturo, ki jo potrebujem za svoj poklic. Romani in literatura pa me ne zanimajo.

Milka Hudobnik:

Pred kratkim sem segla po knjigi „Die Nebel von Avalon“. To je fantastična zgodba iz časa kralja Artusa, ki potegne bralca nekaj sto let nazaj v zgodovino. Fascinira vpogled v srednjeveški način življenja in obenem je knjiga polna filozofskih in teoloških gledanj. Rekla bi - literatura za zahtevnega bralca.

Gusti Zablatnik:

Eden mojih najljubših avtorjev je Erwin Ringel. Ravno berem njegovo knjigo „Seelenspiegel“, ki je tematsko dobro razdeljena po področjih. V knjigi obravnava splošna družbena vprašanja in probleme, s katerimi se soočamo v družini. Mislim, da iz te knjige lahko vsak osebno ka razbere zase.